

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 15.11.2018 με την εξής σύνθεση:
Σταυρούλα Κουρή Πρόεδρος, Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου-Εισηγήτρια και
Εμμανουέλα Σωτηροπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 14.10.2018 (ημεροχρονολογία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1057/15.10.2018 του οικονομικού φορέα «...», ο οποίος εδρεύει στη ..., οδός ... ..., νομίμως εκπροσωπούμενος.

Κατά του Δήμου ..... και της με αριθ. 306/2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου .... με την οποία εγκρίθηκε το από 27.08.2018 Πρακτικό περί αξιολόγησης των φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και «Οικονομική Προσφορά» των διαγωνιζομένων, η οποία απόφαση εκδόθηκε στο πλαίσιο διενέργειας ηλεκτρονικού, ανοικτού, δημόσιου διαγωνισμού με αντικείμενο τη «Βελτίωση Οδικού Τμήματος από Θέση ... προς Θέση ... ..», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας 483.870,97 ευρώ χωρίς ΦΠΑ.

Με την Προδικαστική Προσφυγή του, ο προσφεύγων επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που με αυτήν, κατόπιν αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και των δικαιολογητικών συμμετοχής των διαγωνιζομένων, πέραν των προσφορών των συνδιαγωνιζόμενων εταιριών «.....» και «...», απορρίφθηκε και η προσφορά του ίδιου, και εν τέλει αναδείχθηκε ως προσωρινός ανάδοχος της σύμβασης η εταιρία «...».

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με τη με ΑΔΑΜ .... Διακήρυξη του Δήμου .... προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός, ανοικτός, δημόσιος διαγωνισμός κάτω των ορίων με αντικείμενο τη σύναψη δημόσιας σύμβασης για την εκτέλεση του έργου με τίτλο : «Βελτίωση Οδικού Τμήματος από Θέση ... προς Θέση ...», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής και συνολική προϋπολογισθείσα αξία 483.870,97 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Η εν λόγω Διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 13.07.2018 και στη διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) στις 19.07.2018, όπου έλαβε Συστημικό Αριθμό: α/α .... Στον υπόψη διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορά οι οικονομικοί φορείς «...» με ποσοστό έκπτωσης 47,36%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 32,71%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 27,26%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 23,36% και «...» με ποσοστό έκπτωσης 17,00%, εκ των οποίων κατά το στάδιο αποσφράγισης των δικαιολογητικών συμμετοχής απορρίφθηκε μεταξύ άλλων και η προσφορά του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα, έγιναν εν τέλει αποδεκτές μόνον οι προσφορές των οικονομικών φορέων «...» και «...» και αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος η «...».

2. Επειδή, έχει κατατεθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 του Π.Δ. 39/2017 (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 238902253958 1210 0060), ποσού 2.420,00 €, όπως αυτό υπολογίζεται σε ποσοστό 0.5% επί της προϋπολογισθείσας αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης.

3. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του (έργο) και της προϋπολογισθείσας δαπάνης του ύψους 483.870,97 € χωρίς ΦΠΑ, ήτοι ανώτερης αξίας των 60.000 €, σύμφωνα με το άρθρο 345 παρ.1 του Ν.4412/2016, όπως και του χρόνου καταχώρησής του στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 και στη δικαιοδοσία της

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

Α.Ε.Π.Π., και συνεπώς παραδεκτώς κατά τούτο ασκείται η εν λόγω Προδικαστική Προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.

4. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ.α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ και κοινοποιήθηκε στους ενδιαφερόμενους στις 05.10.2018, οπότε και έλαβαν γνώση αυτής οι συμμετέχοντες, και η Προδικαστική Προσφυγή ασκήθηκε στις 14.10.2018, ήτοι εντός της προβλεπόμενης εκ του νόμου δεκαήμερης προθεσμίας.

5. Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ. 39/2017 ορίζεται ότι: *«1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου 4412/2016 και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 του ανωτέρω νόμου ενδίκων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής»*. Περαιτέρω, το άρθρο 367 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: *«1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της... 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια ...»* και η διάταξη αυτή επαναλαμβάνεται και στο άρθρο 18 του Π.Δ. 39/2017

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

6. Επειδή, με την υπό κρίση Προσφυγή του, ο προσφεύγων στρέφεται κατά της με αριθ. 306/2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ... με την οποία εγκρίθηκε το Πρακτικό αξιολόγησης των φακέλων «Οικονομικών Προσφορών» και «Δικαιολογητικών Συμμετοχής» των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων, και ως εκ τούτου απορρίφθηκε η προσφορά του με την αιτιολογία ότι : *«Έχει κακώς συμπληρώσει στο μέρος II ενότητα Α του ΤΕΥΔ ότι είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο, ενώ σύμφωνα με την οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ καθώς και την απάντηση στο ερώτημα 51 της ΕΑΑΔΗΣΥ μόνο όσοι διαθέτουν ενημερότητα καθώς και πτυχίο ΜΕΕΠ ανήκουν σε επίσημο κατάλογο έως την ψήφιση του ΜΗ. ΤΕ.»*, παρά το γεγονός ότι η οικονομική του προσφορά είχε λάβει τη δεύτερη στη σειρά θέση κατάταξης μετά την προσφορά της εν τέλει ανακηρυχθείσας προσωρινής αναδόχου εταιρίας «...». Ειδικότερα, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι κατά τα ειδικώς οριζόμενα στα άρθρα 22.Β, 23.1 και 23.4 της υπόψη διακήρυξης ουδόλως προκύπτει ότι μόνον η εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ. σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου δύναται να αποτελέσουν επαρκή απόδειξη της εγγραφής σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, αντιθέτως προς απόδειξη της καταλληλότητας των διαγωνιζομένων και της παραδεκτής συμμετοχής τους στον υπόψη διαγωνισμό αρκεί η εγγραφή τους στο Μ.Ε.ΕΠ. Περαιτέρω, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι τόσο η διάταξη του άρθρου 20 παρ. 5 του Ν. 3669/2008 με την οποία προβλέπεται ότι : *«5. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. "ενημερότητα πτυχίου", η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά "επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών" κατά την έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της "ενημερότητας πτυχίου" οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις»* και η

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

αντιστοίχως εκδοθείσα ΥΑ Δ15/οικ/15658 (ΦΕΚ Β' 2300/16.09.2013) με τίτλο : «Έκδοση Ενημερότητας Πτυχίου και Βεβαιώσεων ανεκτέλεστου υπολοίπου συμβάσεων δημοσίων έργων, υποβολή Εκθέσεων δραστηριότητας ανωνύμων εταιρειών και Πιστοποιητικών εκτέλεσης έργων» όσο και η Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ. όπου σχετικά με τη συμπλήρωση του πεδίου Α Μέρος ΙΙ προβλέπεται ότι : *«Στο ως άνω πεδίο, ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, συμπληρώνουν την ένδειξη ΝΑΙ καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό επίσημο κατάλογο που πληροί τις προϋποθέσεις προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016»* δεν περιλαμβάνονται στο κανονιστικό πλαίσιο της υπόψη διακήρυξης. Άλλωστε, όπως ο προσφεύγων υποστηρίζει, το Μ.Ε.ΕΠ. συνιστά το μοναδικό επίσημο κατάλογο εργοληπτικών επιχειρήσεων που τηρείται στη χώρα μας, ενώ η Ενημερότητα Πτυχίου είναι απλώς και μόνον ένα πιστοποιητικό, η χορήγηση του οποίου προϋποθέτει την εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ. Υπό τα δεδομένα τούτα, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ορθώς συμπλήρωσε την απάντηση ΝΑΙ στο αντίστοιχο πεδίο του ΤΕΥΔ, καθότι συνιστά οικονομικό φορέα νομίμως εγγεγραμμένο στο Μ.Ε.ΕΠ. Σε κάθε περίπτωση, προς επίρρωση των ήδη προβληθέντων, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ακόμα κι αν ήθελε θεωρηθεί ότι για τη θεμελίωση του δικαιώματος συμμετοχής των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων απαιτείται σωρευτικά η εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ. και η ενημερότητα πτυχίου, τούτο είναι αδύνατον για τη δική του περίπτωση, καθότι συνιστά εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στην 1^η τάξη για τα Λιμενικά και στη 2^η τάξη για τις υπόλοιπες κατηγορίες έργων, ενώ η Ενημερότητα Πτυχίου διατίθεται εκ του νόμου μόνον για εργοληπτικές επιχειρήσεις από την 3^η τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. και άνω, και συνεπώς δε δύνατο να διαθέτει Ενημερότητα Πτυχίου. Για τους λόγους αυτούς, ο προσφεύγων αιτείται

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που απορρίφθηκε η προσφορά του.

7. Επειδή, ο προσφεύγων στοιχειοθετεί το έννομο συμφέρον του στο γεγονός ότι ο ίδιος έχει υποβάλλει νομίμως και εμπροθέσμως την προσφορά του στον υπόψη διαγωνισμό, προσδοκώντας εύλογα να του ανατεθεί η εκτέλεση του δημοπρατούμενου έργου, καθότι προσέφερε το μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης ύψους 32,71% σε σχέση με το ποσοστό έκπτωσης που προσέφερε η προσωρινή ανάδοχος εταιρία «...» ύψους 23,36%, αλλά και το ποσοστό έκπτωσης που προσέφερε η έτερη μη αποκλεισθείσα διαγωνιζόμενη εταιρία «...» ύψους 17%, με συνέπεια εάν δεν είχε εμφιλοχωρήσει η κατά τους ισχυρισμούς του εσφαλμένη κρίση της αναθέτουσας αρχής περί απορρίψεως του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής του, να είχε ο ίδιος ανακηρυχθεί εν τέλει ως προσωρινός ανάδοχος της υπόψη σύμβασης.

8. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με το από 25.10.2018 έγγραφό της εκφράζει τις απόψεις της επί της κριθείσας προσφυγής, επικαλούμενη ότι, σύμφωνα με οριζόμενα στην κατευθυντήρια οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. για τη συμπλήρωση της απάντησης γ) διευκρινίζεται ότι : *«Στην ερώτηση υπό στοιχείο γ) συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά, στα οποία βασίζεται η εγγραφή στον κατάλογο, καθώς και η κατάταξη σε αυτόν (εφόσον προβλέπεται κατάταξη π.χ. στο ΜΕΕΠ). Ειδικά οι αλλοδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις στην εν λόγω ερώτηση συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή τους στην αντίστοιχη τάξη στο ΜΕΕΠ, σύμφωνα με τη σχετικά ΥΑ που καθορίζει τα απαιτούμενα, ανά τάξη, δικαιολογητικά έγγραφής, στο ΜΕΕΠ και χορήγησης ενημερότητας πτυχίου»*. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι : *«Γίνεται σαφές ότι για την ορθή συμπλήρωση του ΤΕΥΔ όχι μόνο στις ερωτήσεις α έως ε απαντούν μόνο αυτοί που διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου και έχουν εγγραφή στο ΜΕΕΠ αλλά και ότι για τους ημεδαπούς στο πεδίο γ) συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά έγγραφής στο ΜΕΕΠ, την τάξη τους και τα δικαιολογητικά χορήγησης ενημερότητας πτυχίου. Ο αποκλεισμός λοιπόν του οικονομικού φορέα που διαθέτει μόνον εγγραφή στο ΜΕΕΠ και όχι*

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

ενημερότητας πτυχίου οφείλεται στη λάθος συμπλήρωση του ΤΕΥΔ κατά τα ανωτέρω». Επιπλέον, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι «Λανθασμένη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ και αποδοχή της από την Επιτροπή διαγωνισμού με μοναδικό κριτήριο τη μειοδοσία παράγει διακρίσεις ανάμεσα στους διαγωνιζόμενους, κατάργηση των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας που διέπουν τη διαδικασία μίας δημόσιας σύμβασης κατά το πνεύμα της κοινοτικής όσο και της εθνικής νομοθεσίας». Τέλος, αναφορικά με την εφαρμογή στην κριθείσα περίπτωση του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή αντικρούει ότι : «Η αναφορά στο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 είναι εσφαλμένη διότι αφενός η διόρθωση ή συμπλήρωση υπεύθυνης δήλωσης δεν επιτρέπεται εκ του νόμου, ούτε ανάλογη διόρθωση αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο και αφετέρου τυχόν διόρθωση μιας υπεύθυνης δήλωσης που είναι το ΤΕΥΔ θα οδηγούσε σε μια ατέρμονη διαδικασία ενστάσεων και προσφυγών από τους λοιπούς διαγωνιζόμενους. Επομένως, εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 που επικαλείται ο ενιστάμενος για την περίπτωση αυτή είναι εσφαλμένη. Εφαρμογή αντί αυτού έχει το άρθρο 91 του ίδιου νόμου, σύμφωνα με το οποίο απορρίπτονται προσφορές που εμπεριέχουν ασάφειες ή σφάλματα που δεν επιδέχονται διόρθωση».

9. Επειδή, η υπόψη διαγωνιστική διαδικασία διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 όπου στο άρθρο 75 αυτής προβλέπεται ότι : «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν : α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. 2. Όσον αφορά την καταλληλότητα

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α` ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό». Ακολούθως, στο άρθρο 76 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι : «1. Πέραν των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν τα ακόλουθα: α) Στο Μ.Ε.ΕΠ. ή τα νομαρχιακά μητρώα, εγγράφονται οικονομικοί φορείς κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις. β) Όταν το έργο ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία του Μ.Ε.ΕΠ., δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην κατηγορία αυτή. Ένα έργο θεωρείται ότι ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία αν ανήκουν στην κατηγορία αυτή πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) των εργασιών του όλου έργου. Για τον υπολογισμό του ποσοστού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη τα απρόβλεπτα. γ) Αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες διαφόρων κατηγοριών που καμιάς το ποσοστό δεν ξεπερνά το όριο της προηγούμενης παραγράφου, δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι για όλες τις κατηγορίες του έργου, καθώς και ενώσεις οικονομικών φορέων που να καλύπτουν τις κατηγορίες αυτές. Κατηγορία με ποσοστό εργασιών λιγότερο του δέκα τοις εκατό (10%) δεν λαμβάνεται υπόψη, μπορούν όμως τα έγγραφα της σύμβασης να ορίσουν διαφορετικά. δ) Αν το έργο περιλαμβάνει αποκλειστικά αντικείμενο εξειδικευμένων οικονομικών φορέων του Μ.Ε.ΕΠ., δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην αντίστοιχη κατηγορία και εξειδικευμένοι οικονομικοί φορείς, αν υπάρχουν, σε αντίστοιχες τάξεις. Τα δύο τελευταία εδάφια της περίπτωσης β` εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή. Σε κάθε άλλη περίπτωση οικονομικοί φορείς, που αποδεικνύουν ότι καλύπτουν τα κριτήρια επιλογής μπορούν να συμμετέχουν. ε) Σε περίπτωση συμμετοχής ένωσης οικονομικών φορέων, τα μέλη αυτής, πρέπει να είναι εγγεγραμμένα στην κατηγορία του έργου που δημοπρατείται ή, αν το έργο περιλαμβάνει εργασίες περισσότερων κατηγοριών,

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

τουλάχιστον σε μία από τις κατηγορίες του έργου που δημοπρατείται. 2. {...} 3. Πέραν των οριζόμενων στις παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν συμπληρωματικά τα ακόλουθα: α) Αν το έργο ανήκει σε μια κατηγορία του Μ.Ε.ΕΠ. κατά την παράγραφο 1 περίπτωση β', η τάξη, στην οποία πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι οι οικονομικοί φορείς, προσδιορίζεται από την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης. {...}». Τέλος, στο άρθρο 80 προβλέπεται ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους. 2. {...} 3. Για την απόδειξη της απαίτησης της παραγράφου 2 του άρθρου 75, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτήματος ΧΙ του Προσαρτήματος Α', με το οποίο να πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα και στα άρθρα 76 και 77, κατά περίπτωση {...}».

10. Επειδή, στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Μητρώα» προβλέπεται ότι «Τα σχετικά επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα καθώς και οι δηλώσεις και τα πιστοποιητικά που αντιστοιχούν σε κάθε κράτος μέλος είναι: ..[...] - στην Ελλάδα, το «Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων— ΜΕΕΠ» του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθώς και τα νομαρχιακά μητρώα στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων έργων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 1 του άρθρου 76,...[...]»

11. Επειδή, περαιτέρω, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του Ν. 4412/2016 τίθενται τα γενικά χαρακτηριστικά λειτουργίας και κατάταξης στους

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών και ειδικότερα ορίζονται τα εξής : «1. Η λειτουργία όλων των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μελετητών, που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή/και η πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η Αρχή ανακοινώνει στην Επιτροπή και στα λοιπά κράτη - μέλη τη διεύθυνση του οργανισμού πιστοποίησης ή του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για τους επίσημους καταλόγους, στον οποίο αποστέλλονται οι αιτήσεις. 2. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, καθώς και οι προϋποθέσεις που αφορούν την έκδοση πιστοποιητικών από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', προσαρμόζονται στις διατάξεις των άρθρων 73 έως 83. Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλλονται και από οικονομικούς φορείς, οι οποίοι ανήκουν σε ένωση και επικαλούνται πόρους, που τους διαθέτουν άλλοι συμμετέχοντες σε αυτήν, σύμφωνα με το άρθρο 78. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι θα έχουν στη διάθεσή τους αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού, που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι οι εν λόγω συμμετέχοντες στην ένωση συνεχίζουν να πληρούν, κατά το ίδιο διάστημα, τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό που επικαλούνται οι φορείς αυτοί για την εγγραφή τους. 3. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο. 4. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό. 5. Η εγγραφή και κατάταξη στα Μ.Ε.Ε.Π., Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών, και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας [στην καλούμενη τάξη και κατηγορία του αντίστοιχου Μητρώου]. 6. Οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, μπορεί να ζητείται πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε εγγεγραμμένο οικονομικό φορέα, όποτε πρόκειται να ανατεθεί μια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος-μέλος το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο. 7. Οι απαιτήσεις προσκόμισης αποδείξεων για τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, που καλύπτονται από τον επίσημο κατάλογο ή το πιστοποιητικό, είναι σύμφωνες με το άρθρο 80, και, ανάλογα με την περίπτωση, με το άρθρο 82. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους, δεν απαιτούνται άλλες αποδείξεις ή δηλώσεις, πλην εκείνων που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους σε επίσημο κατάλογο ή την έκδοση πιστοποιητικού. Ενημερώνονται, σε ευλόγως σύντομο χρονικό διάστημα, για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης. 8. Η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς άλλων κρατών μελών προκειμένου να συμμετάσχουν σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά που εκδίδονται από οργανισμούς εγκατεστημένους σε

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

άλλα κράτη- μέλη. Αποδέχονται, επίσης, και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

9. Εφόσον ζητηθεί, η Αρχή θέτει στη διάθεση άλλων κρατών μελών κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως απόδειξη ότι οι οικονομικοί φορείς πληρούν τις απαιτήσεις εγγραφής στον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή ως απόδειξη ότι οι οικονομικοί φορείς από άλλο κράτος-μέλος διαθέτουν ισοδύναμη πιστοποίηση.

10. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται μετά από πρόταση των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ρυθμίζονται θέματα για την κατάρτιση και λειτουργία επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, ιδίως δε η αρμόδια υπηρεσία τήρησής τους, οι ειδικότερες προϋποθέσεις, τα κριτήρια και οι διατυπώσεις εγγραφής και κατάταξης των οικονομικών φορέων σε αυτούς, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων δικαιολογητικών, η διαδικασία τήρησης και ενημέρωσής τους και οι περιπτώσεις διαγραφής από αυτούς, ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας τους είτε συνολικά είτε ανά κλάδο ή κατηγορία, η διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών καταλόγων με άλλα πληροφοριακά συστήματα, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα».

12. Επειδή, στο άρθρο 118 του Ν. 4472/2017 με τίτλο «Ηλεκτρονικό μητρώο συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΜΗ.Τ.Ε.)» ορίζονται τα εξής : «1. Συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών (Γ.Γ.Υ.) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ηλεκτρονικό μητρώο συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και έργων παραχώρησης του ν. 4413/2016 (Α` 148) (ΜΗ.Τ.Ε.), που περιλαμβάνει: α) το Μητρώο Φυσικών Προσώπων Παραγωγής Τεχνικών Έργων (ΜΗ.ΦΥ.Π.ΤΕ) και β) το Μητρώο Επιχειρήσεων Παραγωγής Τεχνικών Έργων (ΜΗ.Ε.Τ.Ε). Κάθε επιχείρηση της περίπτωσης Β1 της παραγράφου 11, προκειμένου να αναλάβει την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου δημοσίου έργου, ως ανάδοχος ή ως μέλος αναδόχου κοινοπραξίας ή ως εγκεκριμένος υπεργολάβος, πρέπει να μην έχει μέσα στη χώρα, πριν τη συμμετοχή της σε διαγωνισμό ανεκτέλεστο μέρος εργολαβιών δημοσίων έργων

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, που υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσοστό του ανωτάτου ορίου της τάξης της, όπως αυτό καθορίζεται με το προεδρικό διάταγμα της επόμενης παραγράφου. {...} 11. α. Η εγγραφή στο Μητρώο Επιχειρήσεων Τεχνικών Έργων (ΜΗ.Ε.Τ.Ε.) διενεργείται ύστερα από αίτηση του νομίμου εκπροσώπου, σύμφωνα με τους όρους, προϋποθέσεις και κατόπιν κατάθεσης των δικαιολογητικών, που προβλέπονται στο προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 20 και στα ακόλουθα επιμέρους μητρώα ως εξής: Α. Μητρώο Μελετητικών Επιχειρήσεων. Α.1 Μητρώο Μελετητικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Μ.Ε.Δ.Ε). Α.2 Μητρώο Μελετητικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων (ΜΗ.Μ.Ε.ΙΔ.Ε.). Β. Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων. Β.1 Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.ΕΕ.Δ.Ε.). Β.2 Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.ΙΔ.Ε.). Γ. Μητρώο Επιχειρήσεων Συμβούλων Διοίκησης - Διαχείρισης Έργων. Δ. Μητρώο Επιχειρήσεων Τεχνιτών και λοιπών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Η εγγραφή στα Μητρώα Α2, Β2, Γ` και Δ` είναι προαιρετική για την κατασκευή ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών ενώ υποχρεωτική σε αυτά στην περίπτωση που επιχείρηση επιθυμεί η δραστηριότητά της από τον ιδιωτικό τομέα να προσμετρηθεί για την κατάταξη της στα Μητρώα Α.1, Β.1, Γ` και Δ`. β. Τα Μητρώα των περιπτώσεων Α.1, Β.1, Γ` και Δ` αποτελούν τα επαγγελματικά μητρώα της παρ. 2 του άρθρου 75 και του Παραρτήματος ΧΙ, του Προσαρτήματος Α` του ν. 4412/2016 και αντικαθιστούν από την έναρξη λειτουργίας τους σύμφωνα με την παράγραφο 24 τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα ΧΙ` τροποποιώντας το αντιστοίχως. Η εγγραφή στα μητρώα αυτά και η διατήρηση σε ισχύ της εγγραφής αυτής με την αναθεώρησή της, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης από την επιχείρηση της κατασκευής δημοσίου έργου, έργου παραχώρησης, εκπόνησης δημόσιας μελέτης, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Η εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των ανωτέρω επιχειρήσεων στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εξέταση της αίτησης και τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλομένων στοιχείων και τα οποία υποχρεούνται να υποβάλουν οι

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

επιχειρήσεις αυτές. Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται από τη Γ.Γ.Υ. του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών που είναι αρμόδια για την τήρηση των ΜΗ.Ε.Τ.Ε.. Μεταξύ των στοιχείων αυτών περιλαμβάνονται ιδίως τα πιστοποιητικά εμπειρίας, τα οποία συντάσσονται από τον κύριο του έργου ή το φορέα κατασκευής για κάθε έργο, και περιέχουν πληροφορίες και αξιολογήσεις για τη δημοπρασία και τη ανάδοχο επιχείρηση, για τις τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν συμπράξει στην κατασκευή του έργου ως μέλη κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας, οι οικονομικές καταστάσεις των χρήσεων των τριών τελευταίων ετών, οι προσωρινές οικονομικές καταστάσεις πριν την υποβολή αίτησης, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, οι ειδικές καταστάσεις τιμολογίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων, τα τιμολόγια ιδιωτικών έργων όλων των κατηγοριών, τα δικαιολογητικά πιστοποίησης των παγίων στοιχείων και της αξίας τους (οικόπεδα, γήπεδα, κτίρια, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα πλην επιβατικών αυτοκινήτων), δικαιολογητικά για την απόδειξη της βασικής και της συμπληρωματικής στελέχωσης, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την αξιολόγηση των ανωτέρω επιχειρήσεων. Η στελέχωση της εργοληπτικής επιχείρησης, με στελέχη που είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα α` και β` και γ` της παραγράφου 5 του παρόντος παρακολουθείται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Η.Ε.Τ.Ε., ώστε τα στελέχη αυτά να συμμετέχουν ενεργά στο έργο της επιχείρησης των περιπτώσεων Α1, Β1, Γ` και Δ`. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Η.Ε.Τ.Ε. μπορεί να παραπέμπει τα ανωτέρω στελέχη, των οποίων η συμμετοχή κρίνεται εικονική ή ανεπαρκής, στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Η ελάχιστη στελέχωση πρέπει να είναι συνεχής καθ` όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της και να αποδεικνύεται με βεβαίωση ασφάλισης από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Οποιαδήποτε μεταβολή στελεχών των επιχειρήσεων Α1, Β1, Γ` και Δ` γίνεται ύστερα από αίτηση της επιχείρησης ή του στελέχους στην αρμόδια επιτροπή της παραγράφου 17 του παρόντος. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 20 του παρόντος καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα και λεπτομέρειες της παρούσας. {...} 13. Τα ΜΗ.Ε.Τ.Ε. των περιπτώσεων Α1, Β1 και Γ` της παραγράφου 11α του παρόντος λειτουργούν και ως επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων του άρθρου 83 του ν.

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

4412/2016 και οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή τους σε αυτά ή από πιστοποιητικό εγγραφής δεν τίθεται σε αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 20 ρυθμίζονται και τα θέματα που καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 10 του άρθρου 83 του ν. 4412/2016. 14. Το πιστοποιητικό εγγραφής στα ΜΗ.Ε.Τ.Ε. δύναται να αντλείται από την αναθέτουσα αρχή, ή τους αναθέτοντες φορείς του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016 (Α` 147) για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, προκειμένου για τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιου έργου ή για τη συμμετοχή στη διαδικασία παραγωγής δημόσιου έργου, από το ΜΗ.Ε.Τ.Ε. {...} 20. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται εντός οκτώ (8) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται, πέραν των θεμάτων της περίπτωσης δ` της παραγράφου 18 του παρόντος, της παραγράφου 19 του παρόντος και της παραγράφου 10 του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, επιπλέον και τα ακόλουθα: α. οι ειδικότερες λεπτομέρειες λειτουργίας και τήρησης των ΜΗ.Τ.Ε. του παρόντος, όπως ενδεικτικά οι αρμόδιες υπηρεσίες τήρησης αυτών, ο τρόπος συγκέντρωσης, ελέγχου και καταχώρησης των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση, διαγραφή, η χορήγηση και το περιεχόμενο των πιστοποιητικών εγγραφής στον επίσημο κατάλογο, β. οι κατηγορίες μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και έργων και οι τάξεις ανά κατηγορία αυτών για κάθε Μητρώο, γ. οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εγγραφής και κατάταξης στα ΜΗ.Τ.Ε. του παρόντος και τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται, δ. η ανά ειδικότητα ελάχιστη στελέχωση επιχείρησης, ε. οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης, ανανέωσης, αναθεώρησης, ελέγχου, κατάταξης, αναβάθμισης πτυχίων, η χρονική ισχύς αυτών, καθώς και η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται κατά περίπτωση, στ. το ειδικότερο περιεχόμενο των βεβαιώσεων και πτυχίων που εκδίδονται επί τη βάση των ΜΗ.Τ.Ε. του παρόντος ζ. οι όροι και προϋποθέσεις άσκησης ενδικοφανούς διαδικασίας κατά των διοικητικών πράξεων εγγραφής και κατάταξης σε αυτά, αναθεώρησης και αφαίρεσης πτυχίων, διαγραφής από το Μητρώο, τα

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

αποφαινόμενα όργανα και η σχετική διαδικασία, η. οι όροι και προϋποθέσεις ανάληψης έργου σε συνάρτηση με το ανεκτέλεστο, το οργανόγραμμα, το χρονικό προγραμματισμό ή άλλα στοιχεία που αποδεικνύουν και εγγυώνται τη δυνατότητα των φυσικών προσώπων και την κατάλληλη επάρκεια σε ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους για την άρτια και έγκαιρη εκτέλεση του έργου, καθώς και την πιστοληπτική τους ικανότητα, θ. η συσχέτιση του ανεκτέλεστου με τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους, ι. το ελάχιστο απαιτούμενο προσωπικό, η οργάνωση και ο εξοπλισμός των συνεργείων εργοταξίου ανά κατηγορία και μέγεθος έργου, ια. οι αρμόδιες για τη διαχείριση και λειτουργία των ΜΗ.Τ.Ε. των παραγράφων 4 και 10 του παρόντος, Διευθύνσεις της Γ.Γ.Υ. του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών καθώς και των αρμόδιων φορέων της παραγράφου 2 του παρόντος αντίστοιχα, ιβ. οι όροι πρόσβασης στο ηλεκτρονικό σύστημα και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του παρόντος καθώς και διάθεσης και περαιτέρω χρήσης των πληροφοριών που εισάγονται και τηρούνται σε αυτό υποχρεωτικά, ιγ. η σύνθεση των επιτροπών της παραγράφου 17 του παρόντος, οι αρμοδιότητές τους και ο τρόπος λειτουργίας τους και λήψης αποφάσεων, ιδ. τα δεδομένα που διαλειτουργούν στα ηλεκτρονικά συστήματα της παραγράφου 15. {...} 24. Μέχρι την ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία των ηλεκτρονικών συστημάτων του παρόντος, τα ΜΗ.Τ.Ε. τηρούνται σε έντυπη μορφή. Για τη θέση σε λειτουργία των ΜΗ.Τ.Ε. του παρόντος εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών. 25. Με την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 20 καταργούνται τα άρθρα 80 έως 110 του ν. 3669/2008 που διατηρήθηκαν σε ισχύ με την περίπτωση 31 της παρ. 1 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016 και τα άρθρα 39 και 40 του ν. 3316/2005, που διατηρήθηκαν σε ισχύ με την περίπτωση 40 της παρ. 1 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016». Ήτοι, εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι μέχρι την έναρξη λειτουργίας του ΜΗ.Τ.Ε. και των επιμέρους μητρώων που υπάγονται σε αυτό και αντιστοίχως μέχρι την έκδοση του π.δ. της παρ. 20 της ως άνω διάταξης, οπότε το ΜΗ.Τ.Ε. (και τα επιμέρους προβλεπόμενα μητρώα αυτού) θα αποτελούν τα επαγγελματικά μητρώα της παρ. 2 του άρθρου 75 και του Παραρτήματος ΧΙ΄,

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

του Προσαρτήματος Α` του ν. 4412/2016 και θα λειτουργούν και ως επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 80-110 του Ν. 3669/2008.

13. Επειδή, με το άρθρο 377 περ. 31 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: *«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις: [...] 31. του Ν. 3669/2008 (Α` 116), πλην των άρθρων 80 έως 110, τα οποία παραμένουν σε ισχύ μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 83, των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 20 και της παραγράφου 1 α του άρθρου 176»* ενώ, ως ήδη εκτέθηκε ως άνω, με την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 20 του άρθρου 118 του Ν. 4472/2017 καταργούνται τα άρθρα 80 έως 110 και του ν. 3669/2008.

14. Επειδή, με τη διάταξη του άρθρου 80 του Ν. 3669/2008 προβλέπεται ότι : *«1. Την κατασκευή δημοσίων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν ημεδαπές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.), καθώς και εργοληπτικές επιχειρήσεις κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις»,* περαιτέρω δε με τη διάταξη του άρθρου 96 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι : *«1. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγράφονται και κατατάσσονται στο Μ.Ε.ΕΠ., σε ορισμένη τάξη ανά κατηγορία έργων, με αίτηση τους η οποία συντάσσεται σύμφωνα με υπόδειγμα που χορηγείται από την υπηρεσία. Η αίτηση συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά και στοιχεία: {...} 3. Η Επιτροπή Μ.Ε.ΕΠ. ή ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, αντίστοιχα, αποφασίζει για την εγγραφή ή αναθεώρηση εγγραφής και την κατάταξη των επιχειρήσεων, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα, λαμβάνοντας υπόψη αφ` ενός τα πιστοποιητικά και στοιχεία που συγκεντρώνει αυτεπάγγελτα η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. και αφ` ετέρου τα στοιχεία που υποβάλλει η αιτούσα επιχείρηση. Μετά την έκδοση της απόφασης του αρμόδιου οργάνου εκδίδεται από την Υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. η βεβαίωση εγγραφής (πτυχίο) και αποστέλλεται με τηλεομοιοτυπία (FAX) σχετική γνωστοποίηση στην*

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

επιχείρηση, που καλείται να προσέλθει και να παραλάβει τη βεβαίωση μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη γνωστοποίηση. Η έκδοση της βεβαίωσης, η αποστολή γνωστοποίησης και η παραλαβή σημειώνονται σε ειδικό βιβλίο που τηρείται στην Υπηρεσία. Η εγγραφή και κατάταξη της επιχείρησης ισχύει για όλες τις συνέπειες της από την ημέρα της παραλαβής της βεβαίωσης ή της άπρακτης λήξης της 10ήμερης Προθεσμίας». Τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 5 του Ν. 3669/2008 προβλέπεται ότι : «5. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. "ενημερότητα πτυχίου", η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά "επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών" κατά την έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της "ενημερότητας πτυχίου" οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ο χρόνος ισχύος της "ενημερότητας πτυχίου", η διαδικασία ανανέωσης της, οι συνέπειες εκ της μη υποβολής της σε διαγωνισμό, ο χρόνος εφαρμογής του μέτρου και κάθε σχετικό θέμα, ορίζονται με την υπ' αριθμ. Δ15/οικ/24298/28.7.2005 (ΦΕΚ 1105 Β`) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να επανακαθορίζονται τα ανωτέρω στοιχεία». Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω νομοθετικής διάταξης έχει εκδοθεί και ισχύει η ΥΑ Αριθ. Δ15/οικ/15658 (ΦΕΚ Β' 2300/16.09.2013) Τροποποίηση της με αριθ. Δ15/οικ/24298/28.07.2005 (Β' 1105) Υπουργικής Απόφασης με θέμα : «Έκδοση Ενημερότητας Πτυχίου και Βεβαιώσεων ανεκτέλεστου υπολοίπου συμβάσεων δημοσίων έργων, υποβολή Εκθέσεων δραστηριότητας ανωνύμων εταιρειών και Πιστοποιητικών εκτέλεσης έργων» στο άρθρο 1 της οποίας προβλέπεται ότι : «1. Σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση, η οποία είναι εγγεγραμμένη στις τάξεις 3η έως και 7η του Μητρώου

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) χορηγείται έγγραφο με τίτλο «Ενημερότητα Πτυχίου» (εφεξής Ε.Π.), το οποίο προσκομίζεται στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων έργων και υποκαθιστά τα δικαιολογητικά του άρθρου 2 της παρούσας, τα οποία δεν υποβάλλονται κατά τη δημοπρασία. Η υποκατάσταση των επιμέρους δικαιολογητικών από την Ε.Π. χωρεί και στις περιπτώσεις που από τη Διακήρυξη συγκεκριμένου έργου εσφαλμένα δεν προβλέπεται η προσκόμιση Ε.Π. Δεν υποκαθίστανται από την Ε.Π. και για αυτό, εφόσον ζητούνται από τη Διακήρυξη, πρέπει να προσκομίζονται ιδιαίτερος στις διαδικασίες ανάθεσης, δικαιολογητικά που δεν απαιτούνται για την έκδοση της {...}».

15. Επειδή, κατά τους όρους της υπόψη Διακήρυξης προβλέπεται στο άρθρο 21 ότι : «1. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή ενώσεις αυτών που δραστηριοποιούνται στην τάξη 1η και άνω (άρθρο 59 του Ν.4278/2014 (ΦΕΚ 157/Α/4-8-2014) για έργα ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ και που είναι εγκατεστημένα σε : α) σε κράτος-μέλος της Ένωσης, β) σε κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), γ) {...} δ) {...}». Περαιτέρω, στο άρθρο 22.Β. με τίτλο : «Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας» ορίζεται ότι : «Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο που τηρείται στο κράτος εγκατάστασής τους. Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) ή στα Νομαρχιακά Μητρώα στην κατηγορία/-ιες έργου του άρθρου 21 της παρούσας. Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του παραρτήματος ΧΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016». Ακολούθως, στο άρθρο 23 με τίτλο : «Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής» ορίζεται ότι : «23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις : α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας». Τέλος, στο άρθρο 23.3 με τίτλο : «Δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α» ορίζεται ότι : «Ο προσωρινός ανάδοχος, κατόπιν σχετικής ηλεκτρονικής πρόσκλησης από την αναθέτουσα αρχή, υποβάλλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 4.2 της παρούσας : {...} 23.4. Δικαιολογητικά απόδειξης καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του άρθρου 22.Β (α) Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα υποβάλλουν βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. στην/στις κατηγορία/ες .....(β) Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν τις δηλώσεις και πιστοποιητικά που περιγράφονται στο Παράρτημα ΧΙ το Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 {...}». Εκ των άνω όρων της διακήρυξης προδιαγράφεται ρητώς ότι δικαίωμα συμμετοχής στην υπόψη διαγωνιστική διαδικασία έχουν, μεταξύ άλλων, οι ημεδαποί οικονομικοί φορείς που είναι στην τάξη 1η και άνω (άρθρο 59 του Ν.4278/2014 (ΦΕΚ 157/Α/4-8-2014) για έργα ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ, για τη δε καταλληλότητα άσκησης της επαγγελματικής τους δραστηριότητας απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.), απαίτηση η οποία αποδεικνύεται με τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. για τη συγκεκριμένη τάξη και κατηγορία έργου.

16. Επειδή, ενόψει της ισχύουσας ως άνω νομοθεσίας σε συνδυασμό με τους όρους της διακήρυξης, ο προσφεύγων βάλλει κατά της απόρριψης της προσφοράς του, η οποία στηρίχθηκε στην αιτιολογία ότι : «Έχει κακώς συμπληρώσει στο μέρος II ενότητα Α του ΤΕΥΔ ότι είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο, ενώ σύμφωνα με την οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ καθώς και την απάντηση στο ερώτημα 51 της ΕΑΑΔΗΣΥ μόνο όσοι διαθέτουν ενημερότητα

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

καθώς και πτυχίο ΜΕΕΠ ανήκουν σε επίσημο κατάλογο έως την ψήφιση του ΜΗ. ΤΕ.».

17. Επειδή, συνεπώς, από τα στοιχεία του φακέλου σε συνδυασμό με τους όρους της διακήρυξης προκύπτει ότι, στο ερώτημα που τίθεται στο Μέρος ΙΙ, πεδίο Α του ΤΕΥΔ «εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό;» ο προσφεύγων σημείωσε την απάντηση ΝΑΙ, λαμβάνοντας υπόψιν ότι, κατά τους όρους της διακήρυξης, το δικαίωμα συμμετοχής του θεμελιώνεται και η καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής του δραστηριότητας προσδιορίζεται με την εγγραφή του στο Μ.Ε.ΕΠ. για τη συγκεκριμένη τάξη και κατηγορία έργου, συμπληρώνοντας στα παρακάτω πεδία αναλυτικά τον αριθμό Μ.Ε.ΕΠ., τις τάξεις και κατηγορίες έργων για τις οποίες είναι εγγεγραμμένος και τη στελέχωσή του α) ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Μ.Ε.Ε.Π.) και σημειώνοντας ομοίως την απάντηση ΝΑΙ στο ερώτημα «εάν η εγγραφή ή πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής». Με άλλα λόγια, γίνεται αντιληπτό ότι απαντώντας στο επίμαχο ερώτημα ΝΑΙ ο προσφεύγων κατ'ουσίαν είχε ως σκοπό να δηλώσει και πράγματι δήλωσε ότι, σε συμμόρφωση προς τους όρους της διακήρυξης κατά τους οποίους απαιτείται η εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ. για την καταλληλότητα άσκησης της επαγγελματικής του δραστηριότητας, αυτός πράγματι είναι εγγεγραμμένος στο Μ.Ε.ΕΠ., αναφερόμενος ειδικά στα στοιχεία της εγγραφής του.

18. Επειδή, όπως προκύπτει από τα οριζόμενα στο άρθρο 1 της ΥΑ Αριθ. Δ15/οικ/15658 (ΦΕΚ Β' 2300/16.09.2013) Τροποποίηση της με αριθ. Δ15/οικ/24298/28.07.2005 (Β' 1105) Υπουργικής Απόφασης με θέμα :«Έκδοση Ενημερότητας Πτυχίου και Βεβαιώσεων ανεκτέλεστου υπολοίπου συμβάσεων δημοσίων έργων, υποβολή Εκθέσεων δραστηριότητας ανωνύμων εταιρειών και Πιστοποιητικών εκτέλεσης έργων», η Ενημερότητα Πτυχίου χορηγείται στις εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στις τάξεις 3η έως 7η του Μ.Ε.ΕΠ., υποκαθιστώντας ως εκ τούτου τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

για τη χορήγησή της και τα οποία απαιτείται να προσκομίζονται στους δημόσιους διαγωνισμούς, με συνέπεια ο προσφεύγων ο οποίος, όπως δηλώνει στην υπό στοιχ. γ) ερώτηση του πεδίου Α, Μέρος ΙΙ του ΤΕΥΔ, είναι εγγεγραμμένος στην 2η τάξη για τα έργα Οδοποιίας, να μην κατατάσσεται εκ του νόμου στις εργοληπτικές επιχειρήσεις που διαθέτει Ενημερότητα Πτυχίου.

19. Επειδή, η κατεύθυνση που δίνεται με τη με αριθ. 23/2018 οδηγία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ότι, ειδικά στην περίπτωση των δημοσίων συμβάσεων έργων, στο ερώτημα «εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό;» συμπληρώνουν την ένδειξη «ΝΑΙ» οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, *«καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3669/2008, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό "επίσημο κατάλογο" που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 8327 του ν. 4412/2016»* στηρίζεται κατ' αρχήν στην εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 20 παρ. 4 – 5 του Ν. 3669/2008, όπου προβλέπεται ρητώς ότι η Ενημερότητα Πτυχίου σε συνδυασμό με την εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ. συνιστά "επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών", απαλλάσσοντας τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Ήτοι, εκ της προσκόμισης συνδυαστικά της βεβαίωσης εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. και της ενημερότητας πτυχίου οι διαγωνιζόμενες εργοληπτικές επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται σε προσκόμιση περαιτέρω δικαιολογητικών που κατά τη συνήθη πρακτική ζητούνται στους δημόσιους διαγωνισμούς, και τα οποία ούτως ή άλλως έχουν ήδη υποβάλλει για την εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ. και τη χορήγηση της ενημερότητας πτυχίου. Παρόλα αυτά, όπως προκύπτει και από την ανωτέρω σκέψη, ο προσφεύγων όντας εγγεγραμμένος στη 2^η τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. για έργα Οδοποιίας δε δύνατο εκ του νόμου να διαθέτει Ενημερότητα Πτυχίου, ελλείπει δε της τελευταίας σημείωσε στο οικείο πεδίο τα στοιχεία περί εγγραφής του στο Μ.Ε.ΕΠ.. Συνέπεια των ανωτέρω, κρίνεται ως εσφαλμένη η απόρριψη της προσφοράς του

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

προσφεύγοντος, ερειδόμενη στην αιτιολογία ότι μόνον η βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου συνιστούν εγγραφή σε επίσημο εθνικό κατάλογο κατά την έννοια που προσδίδεται στην οικεία ερώτηση του ΤΕΥΔ, καθότι στην κριθείσα περίπτωση σαφώς προκύπτει, αφενός μεν ότι ο προσφεύγων δηλώνει στο οικείο πεδίο τα σχετικά με την εγγραφή του στο Μ.Ε.ΕΠ. καταδεικνύοντας ότι πληροί τις απαιτήσεις της διακήρυξης περί εγγραφής στο ζητούμενο Μητρώο, πολλώ δε μάλλον όταν εκ του νόμου δε δύνατο να διαθέτει Ενημερότητα Πτυχίου, αφετέρου δε ότι στο κριθέν στάδιο της προαποδείξεως συμπληρώνει κατάλληλα τα λοιπά κρίσιμα πεδία του ΤΕΥΔ, δηλώνοντας στο Μέρος ΙΙΙ ότι δεν πληροί τους τιθέμενους στη διακήρυξη λόγους αποκλεισμού σχετικά με ποινικές καταδίκες (πεδίο Α), σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (πεδίο Β), σχετικά με την αφερεγγυότητα/σύγκρουση συμφερόντων/επαγγελματικό παράπτωμα (πεδίο Γ) και σχετικά με άλλους λόγους αποκλεισμού (πεδίο Δ) και στο Μέρος ΙV ότι πληροί τα τιθέμενα κατά τη διακήρυξη κριτήρια ποιοτικής επιλογής σχετικά με την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας (πεδίο Α) και την οικονομική-χρηματοοικονομική επάρκεια (πεδίο Β), ήτοι δηλώνει προαποδεικτικά μέσω της συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ ότι πληροί όλες τις προϋποθέσεις που θεμελιώνουν κατά τη διακήρυξη το δικαίωμα συμμετοχής του. Ως εκ τούτου, γίνονται δεκτοί ως βάσιμοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ότι με την απάντηση ΝΑΙ που έδωσε στο οικείο πεδίο του ΤΕΥΔ δηλώνει την εγγραφή του στο Μ.Ε.ΕΠ. σε συμφωνία προς τους όρους της διακήρυξης. Σε κάθε δε περίπτωση, η θέση που εκφράζει η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της ότι για την ορθή συμπλήρωση της υπό στοιχ. γ) ερώτησης του ΤΕΥΔ, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις οφείλουν να συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ., την τάξη τους και τα δικαιολογητικά χορήγησης ενημερότητας πτυχίου, με συνέπεια, εν προκειμένω, ο προσφεύγων, ο οποίος διαθέτει μόνο εγγραφή στο Μ.Ε.ΕΠ. και όχι ενημερότητα πτυχίου, ορθώς να αποκλείστηκε λόγω λανθασμένης συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ, δεν επαρκεί για τη θεμελίωση του βασίμου περί απορρίψεως της προσφοράς του, όταν εκ των περιστάσεων που συνολικά εκτίθενται στις σκέψεις 17-19 της

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

παρούσας προκύπτει ότι τουλάχιστον κατά το στάδιο της προαπόδειξης ο προσφεύγων δηλώνει ότι ικανοποιεί τις τιθέμενες κατά τη διακήρυξη απαιτήσεις, ακόμα κι αν δεν αναφέρει τα δικαιολογητικά εγγραφής του στο Μ.Ε.ΕΠ.

20. Επειδή, άλλωστε, κι αν ήθελε γίνει δεκτό ότι ο προσφεύγων εσφαλμένως έδωσε την απάντηση ΝΑΙ στο ερώτημα «εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό;» -και ασχέτως του ότι με την απάντηση αυτή ο προσφεύγων κατ'ουσίαν ήθελε να δηλώσει το γεγονός ότι είναι εγγεγραμμένος στο Μ.Ε.ΕΠ για τη συγκεκριμένη κατηγορία έργων- θα έπρεπε, δηλώνοντας την απάντηση ΟΧΙ στο ως άνω ερώτημα, και ακολουθώντας τις οδηγίες του ΤΕΥΔ όπου σημειώνεται : «Εάν όχι: Επιπροσθέτως, συμπληρώστε τις πληροφορίες που λείπουν στο μέρος IV, ενότητες Α, Β, Γ, ή Δ κατά περίπτωση ΜΟΝΟ εφόσον αυτό απαιτείται στη σχετική διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης», να συμπληρώσει κατάλληλα τα πεδία Α, Β, Γ, και Δ του Μέρους IV του ΤΕΥΔ, όπως και έπραξε, συμπληρώνοντας, σε αντιστοιχία με τις απαιτήσεις της διακήρυξης, το πεδίο Α σχετικά με την καταλληλότητά του και το πεδίο Β σχετικά με την χρηματοοικονομική του επάρκεια, με αποτέλεσμα και για το λόγο αυτόν να μην υφίσταται ουσιώδης πλημμέλεια στο ΤΕΥΔ της προσφοράς του.

21. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : *«1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε*

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α` 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσωνος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

προσφοράς». Ανάλογη με την ως άνω διάταξη είναι και η πρόβλεψη του άρθρου 9 της διακήρυξης.

22. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με την κατευθυντήρια οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με θέμα «Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)» ορίζεται ότι τα πεδία του ΤΕΥΔ είναι δεκτικά διευκρινίσεων ή/και συμπληρώσεων. Ειδικότερα στο υπό στοιχείο 2.3.1 αναφέρεται: *«Επισημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης ή/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, εκ μέρους των οικονομικών φορέων, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να τους καλούν προκειμένου να παράσχουν σχετικές διευκρινίσεις ή να τα συμπληρώσουν, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που επίκειται αποκλεισμός προσφέροντα ή υποψηφίου από τη διαδικασία, για λόγους ασάφειας των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, και, κατά συνέπεια, και του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ως τέτοιου, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να ζητούν διευκρινίσεις από τους οικονομικούς φορείς, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου. Σε περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς δεν παράσχουν τις απαιτούμενες διευκρινίσεις ή οι εν λόγω διευκρινίσεις κριθούν μη ικανοποιητικές από τις αναθέτουσες αρχές, απορρίπτεται η προσφορά ή η αίτηση συμμετοχής τους και οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται από τη συγκεκριμένη διαδικασία. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις έλλειψης υπογραφής/ών στο ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην, κατά τα ανωτέρω, δυνατότητα συμπλήρωσης, καθώς η έλλειψη υπογραφής στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ή μη νόμιμη/έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή του, η δε ως άνω δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων ή/ και συμπλήρωσης αφορά μόνο σε ήδη υποβληθέντα έγγραφα/ δικαιολογητικά».*

23. Επειδή, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ, που αναπτύχθηκε πριν την εφαρμογή των ερμηνευόμενων διατάξεων του

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

ν.4412/2016, έγινε δεκτό ότι οι διορθώσεις της προσφοράς επιτρέπονται, εφόσον αφενός τηρούνται οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και αφετέρου συμμορφώνεται η προσφορά με ουσιώδεις όρους («fundamental requirements») της προκήρυξης, διαφορετικά δεν μπορεί να γίνει δεκτή από την αναθέτουσα αρχή, υπό την έννοια ότι η τελευταία δεν έχει επιλογή ως προς το εάν θα τη θεωρήσει έγκυρη ή μη (υπό την έννοια ότι πάσχουν είτε από κάποιο ουσιαστικό σφάλμα, λ.χ. δεν πληρούν τις προδιαγραφές, ΔΕΚ, απόφαση της 22.6.1993, υπόθεση C-243/89, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων κατά του Βασιλείου της Δανίας «Storebaelt» είτε από κάποιο τυπικό ή διαδικαστικό, λ.χ. υπέρβαση της προθεσμίας υποβολής).

24. Επειδή, στην εξεταζόμενη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή, λαμβάνοντας υπόψιν ότι ο προσφεύγων συμπλήρωσε ορθώς τόσο το Μέρος III του ΤΕΥΔ, δηλώνοντας ότι δεν πληροί τους τιθέμενες με τη διακήρυξη λόγους αποκλεισμού, όσο και το Μέρος IV του ΤΕΥΔ, δηλώνοντας ότι πληροί τα τιθέμενα με τη διακήρυξη κριτήρια ποιοτικής επιλογής και δη ότι είναι εγγεγραμμένος στο Μ.Ε.ΕΠ. ως στοιχείο προαπόδειξης της καταλληλότητάς του για την άσκηση της επαγγελματικής του δραστηριότητας, όφειλε να του παράσχει τη δυνατότητα να διευκρινίσει τα δηλούμενα στο οικείο πεδίο του ΤΕΥΔ, άλλως να διορθώσει/συμπληρώσει τα δηλούμενα σε αυτό, κατά τρόπο ώστε να αποσαφηνιστεί πλήρως το περιεχόμενο της προσφοράς του, όπως τούτο αποτυπώνεται εν προκειμένω με τη συμπλήρωση του συγκεκριμένου πεδίου σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης, δεδομένου ότι σε καμία περίπτωση η διευκρίνιση/συμπλήρωση τούτη δε θα μπορούσε να συνιστά υποβολή νέας προσφοράς ή ουσιώδους τροποποίηση αυτής. Ενόψει των ανωτέρω, γίνεται δεκτός ως βάσιμος ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος.

25. Επειδή, κατά συνέπεια, η υπό κρίση προσφυγή κρίνεται βάσιμη καθ' ο μέρος στρέφεται κατά του άνευ ετέρου αποκλεισμού της προσφοράς του προσφεύγοντος, με συνέπεια η προσβαλλόμενη απόφαση να πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος τούτο, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

διευκρινίσεις σχετικά με συμπλήρωση του οικείου πεδίου του ΤΕΥΔ από τον προσφεύγοντα, κατά τα κρινόμενα στη σκέψη 24 σε συνδυασμό με τις σκέψεις 17-20 της παρούσας, ώστε εν συνεχεία να προβεί σε αξιολόγηση της προσφοράς του.

26. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί στον προσφεύγοντα το παράβολο που κατέθεσε (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ....) ποσού 2.420,00 €.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την υπόψη Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει τη με αριθ. 306/2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου .... και δη κατά το μέρος που με την προσβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκε άνευ ετέρου η προσφορά του προσφεύγοντος.

Αναπέμπει στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να ενεργηθούν τα νόμιμα, κατά τα κριθέντα στη σκέψη 25 της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή του προσκομισθέντος παραβόλου ποσού 2.420,00 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη, στις 15 Νοεμβρίου 2018 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 15 Νοεμβρίου 2018.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Αριθμός απόφασης: 977 / 2018

Σταυρούλα Κουρή

Μαρία Μανώλογλου